



СИЛАБУС

освітнього компонента

«Основи філософських знань»

Ступінь освіти: фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма: Фізична культура і спорт

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Посилання на курс
у системі
дистанційного
навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=51>

Семестр:
I(III)

Кількість
кредитів:
3

Мова викладання:
державна (українська)

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

ПП
науковий ступінь; вчене
звання

КЕРІВНИК КУРСУ

Дудченко Володимир Степанович
викладач суспільних дисциплін, спеціаліст вищої
категорії, кандидат філософських наук

Контактна інформація:

Тел. 0677907399

e-mail. vds190565@gmail.com

Інформація про
консультації (за потреби)

очна/онлайн (Veiber, Google Meet, Zoom) (за потреби)

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування у студентів цілісного уявлення про специфіку філософського знання, розуміння багатоваріантності шляхів культурного і цивілізаційного поступу людства та власне ставлення до них, особливості вирішення світоглядних запитів ХХІ століття, розкриття творчої ролі філософії в сучасній культурі. Предметом вивчення дисципліни є філософія як феномен культури, світовий історико-філософський процес, включаючи дослідження граничних засад людської життєдіяльності.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість змістових модулів	2
Форма навчання	очна
Статус навчальної дисципліни	обов'язковий освітній компонент

Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше: <i>Історія України</i> Перелік раніше здобутих результатів навчання: - мислити історико-хронологічно, орієнтуватися в історичному часі, встановлювати причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства (хронологічна компетентність); - мислити геопросторово, орієнтуватися в соціально-історичному просторі, виявляти взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища (просторова компетентність); - мислити критично, працювати з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання (інформаційна компетентність); - усвідомлювати власну гідність, реалізувати власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації (аксіологічна компетентність) - аналізувати взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміти множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їхні інтерпретації (логічна компетентність)
Підсумковий (семестровий, річний) контроль	<i>Диференційований залік</i>

**ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ІК	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в галузі фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань) про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗКЗ	<i>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</i>
ЗК 7.	<i>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</i>
РН 4	<i>Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та саморозвитку.</i>
РН 5	<i>Аналізувати та застосовувати передовий досвід колег.</i>

СТРУКТУРА КУРСУ

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
12		8	-	32	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ БУТТЯ ТА ПІЗНАННЯ.	
2		-	-	4	Тема 1. Предмет і система філософії. Проблема визначення предмету філософії.	Знати: основні поняття „філософія", місце філософії в самопізнанні людини. Розуміти: поняття та типологія світогляду. Світогляд і філософія. Основні джерела філософії: міфологія, релігія Вміти: аналізувати проблему визначення предмету філософії. Визначати характерні риси філософського мислення..
2		2		4	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу.	Знати: суть проблеми "Схід - Захід" в сучасній філософії та культурології Розуміти: особливості східного та західного типів філософствування Вміти: аналізувати джерела, провідні ідеї та напрями філософської думки Стародавньої Індії та Китаю
-		-	-	-4	Тема 3. Антична філософія: особливості розвитку, морально - етична спрямованість.	Знати: основні етапи розвитку та загальні особливості Античної філософії Розуміти: процес розвитку ідей у натурфілософських школах Стародавньої Греції Вміти: аналізувати основні ідеї та представники високої класики в розвитку античної

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						філософії
2		2	-	4	Тема 4. Філософія середніх віків та доби Відродження.	Знати: загальну характеристику доби середньовіччя. Розуміти: роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Вміти: аналізувати основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії.
-		-	-	4	Тема 5. Філософія Нового часу та Просвітництва.	Знати: панораму соціокультурних та духовних та духовних процесів у Європі нового часу та особливості розвитку філософії Розуміти: методологічні пошуки Ф.Бекона, Р. Декарта та Т. Гобса, теорію пізнання Т. Г. Гоббса та Дж. Локка Вміти: аналізувати філософські явища Просвітництва, визначати місце і роль людини у світі та суспільні стосунки
2		-	-	4	Тема 6. Німецька класична філософія.	Знати: особливості розвитку німецької класичної філософії як особливого етапу розвитку новоевропейської філософії. Розуміти: моральний сенс обмеження людського розуму і розширення меж віри у філософії І.Канта Вміти: формувати уявлення про особливості та досягнення класичної німецької філософії. Характеризувати філософські ідеї Й. Г. Фіхте та Ф.-В. Й. Шеллінга.
2		-	-	4	Тема 7. Сучасна філософія.	Знати: суть зміни парадигми філософського мислення у XIX – на поч. XXI ст. Розуміти: Вихідні ідеї А. Шопенгауера. Фрідріх Ніцше та ідеї «філософії життя».

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						Вміти: аналізувати провідні тенденції розвитку світової філософії на межі тисячоліть..
2		2	-	4	Тема 8. Українська філософія.	Знати: загальні особливості української філософії. Розуміти: провідні філософські джерела та філософські ідеї часів Київської Русі Вміти: аналізувати особливості філософських курсів Києво-Могилянської академії., описувати життя та філософська діяльність Г. Сковороди.
10		8	-	26	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СТРУКТУРА ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ.	
2		-	-	4	Тема 9. Проблема онтології.	Знати: фундаментальне значення проблеми буття для філософії. Розуміти: проблема буття в історико-філософському окресленні. Вміти: характеризувати категоріальні визначення буття.
2		-	-	2	Тема 10. Свідомість як філософська проблема	Знати: проблему онтологічного статусу свідомості та її суттєві ознаки Розуміти: основні аспекти проблеми походження свідомості Вміти: визначати структуру та функції свідомості.
2		-	-	2	Тема 11. Людина та її буття як предмет філософського осмислення.	Знати: суть проблематичності людського буття Розуміти: діяльність та екзистенціали людського буття Вміти: виокремлювати проблеми смерті та безсмертя людини у філософсько-світоглядному окресленні
2		-	-	2	Тема 12. Проблема походження людини: сперечання	Знати: суть проблеми походження людини Розуміти: терміни

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Самостійні		
					<i>еволюціонізму та креаціонізму.</i>	еволюціонізм та креаціонізм Вміти: характеризувати структуру людської діяльності та сутнісні сили людини.
				4	Тема 13. Філософія особистості.	Знати: суть феномену людської особистості Розуміти: співвідношення понять «людина – індивід – особа – особистість, індивідуальність» Вміти: надавати вихідні характеристики людської особистості.
				2	Тема 14. Проблеми гносеології.	Знати: поняття пізнання та його види., рівні і форми пізнання.. Розуміти: суть поняття пізнання та його рівні, об'єкт і суб'єкт пізнання. Вміти: визначати чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання.
				4	Тема 15. Основи філософського вчення про розвиток.	Знати: поняття «діалектика» як складова філософії, теорія та метод Розуміти: вихідні складові категорії діалектики: рівні діалектичного мислення Вміти: аналізувати принципи діалектики.
		2		2	Тема 16. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення.	Знати: закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення Розуміти: співвідношення діалектики із метафізикою, софістикою, релятивізмом, догматизмом та еклектикою Вміти: визначати та надавати оцінку діалектики в історії філософії.
2		2		2	Тема 17. Проблеми соціальної філософії.	Знати: поняття та зміст соціальних якостей Розуміти: поняття суспільства, співвідношення суспільства і природи Вміти: визначати основні аспекти взаємозв'язку людини і

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Самостійні		
						суспільства
		2		2	Тема 18. Цінності в житті людини і суспільства.	Знати: поняття «аксіологія». «духовна досконалість» Розуміти: ціннісні орієнтації людства на зламі тисячоліть Вміти: характеризувати глобальні проблеми людства і людини: екологічний і моральний імперативи виживання людства.
20		12		58	Всього	

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-institutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти	Зарахування результатів навчання у неформальній та інформальній освіті здійснюється згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у НРЗВО КПДІ, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю): закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю). Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. 1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження. 2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою. 3. Система оцінювання. Здобувач отримує: - відмінно (12-10 балів), якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних

	навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення; - добре (9-7 балів): якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем; - задовільно (6-4 балів): короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»», «Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»», «Положення «Про контроль та критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для усіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до заліку	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до диференційованого заліку.
Підсумкова залікова оцінка дисципліни	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів освіти враховує виконання усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою з навчальної дисципліни «Основи філософських знань». Для поточного оцінювання знань та диференційованого заліку використовується 12-бальна шкала з переведенням підсумкової оцінки у 4-бальну. Деталі, щодо підсумкового контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу» та «Положенні про контроль та критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».

ВЕРИФІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерії оцінювання навчальної діяльності студента

Оцінювання за 4-бальною шкалою

Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно варіативний)	добре	Зараховано з оцінкою «добре»
Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний) з можливістю повторного складання семестрового контролю	незадовільно	не зараховано

Оцінювання за 12-бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте

		недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо- професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення

		свої думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
--	--	--

Переведення 12-бальної шкали у 4-бальну шкалу.

<i>Оцінка за 12-бальною шкалою</i>	<i>Оцінка за 4-бальною шкалою</i>
10-12 балів	відмінно
7-9 балів	добре
4-6 балів	задовільно
0-3 балів	незадовільно

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ:

Основна література	1. Афанасенко В. С. Соціальна філософія : підруч. для вищої шк. Харків : Прапор, 2011. 679 с. 2. Бойко О. П. Історія світової та української філософії : навч.-метод. посіб. для студентів усіх спец. і форм навчання. Суми : УАБС НБУ, 2015. 121 с. 3. Буслинський В. А., Скрипка П. І. Основи філософських знань: підручник. Львів, 2016. 308 с 4. Булат Є. А. Правові і філософські аспекти наукових відкриттів : монографія. Дніпропетровськ : Герда, 2015. 161 с. 5. Вовк В. М. Історія філософії: опорний конспект. Київ : Атіка, 2012. 275 с. 6. Гегель Г. В. Ф. Основи філософії права, або природне право і державознавство. Київ : Юніверс, 2000. 336 с. 7. Головащенко І. О. Філософія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2016. 200 с. 8. Данильян О. Г. Основи філософії : навч. посіб. Харків : Право, 2003. 352 с. 9. Довгань А. О. Філософія : лекц. курс для асп. техн. спец. Тернопіль : ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2015. Ч. 1. 2015. 183 с. 10. Карпова С. Г. Навчально-методичний посібник до вивчення курсу «Логіка та методологія науки». Дніпропетровськ : Ліра, 2015. 86 с. 11. Касьян В. І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів : навч. посіб. 8-ме вид. Київ : Знання,
--------------------	---

	2015. 354 с. 12. Костицький М. В. Логіка як методологія наукового пізнання (зокрема в правознавстві) <i>Філософські та методологічні проблеми права</i>. 2014. № 1. С. 3–13. 13. Габрієлян О. А. Філософія історії : підручник. Київ : Академвидав, 2011. 213 с. 14. Надольний І. Ф. Філософія : навч. посіб. Київ, 2014. 250 с. 15. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посіб. Київ, 2012. 585 с. 16. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія : підручник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2007. 290 с. 17. Старовойт І. С. Філософія : навч. посіб. Тернопіль, 2006, 350 с. 18. Щерба С. П. Філософія : навч. посіб. Київ, 2013. 184 с.
Додаткова література	1. Білодід Ю. М. Філософія. Український світоглядний акцент: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ, 2016. 321 с. 2. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. Філософія: підручник. Київ, 2002. 355с. 3. Губерський Л. В., Надольний І. Ф., Андрущенко В. П. Філософія: навч. посіб. Вид 5-те, переробл. і допов. Київ, 2005. 276 с. 4. Кремень В. Г., Ільїн В. В. Філософія: Мислителі. Ідеї. Концепції : підручник. Київ, 2005. 321 с. 5. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. Київ : ПАРАПАН, 2003. 240 с. 6. Повар А. М. Філософія : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2015. 163 с. 7. Присухін С. І. Філософія : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2014. 356 с. 8. Приходько В. В. Основи теоретичної філософії : навч. посіб. / В. В. Приходько. Київ : Київ. ун-т, 2015. 142 с. 9. Словник основних термінів з філософських дисциплін / В. М. Вовк, В. М. Кравець, Ю. С. Симон та ін. Київ : КНУВС, 2006. 120 с. 10. Філософія. Хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. Л. В. Губерського. Київ : Знання, 2012. 621 с. 11. Чорний І. П. Філософія як світоглядне знання: метод. посіб. Чернівці, 2005. 194 с.
Інтернет-ресурси	12. Електронна бібліотека НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». Режим доступу: https://kpd.edu.ua/biblioteka/ 13. Освітній портал URL: http://www.osvita.com.ua 14. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України http://www.mon.gov.ua 15. Національна Академія педагогічних наук України http://www.apsu.org.ua

	16. Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. URL: http://www.gileya.org 17. Філософія та релігієзнавство URL: https://tureligious.com.ua/
--	--